

D.G. Monrad – En kunstsamler i 1800-tallet

23. januar – 18. april 1993

Danmarks statsminister ved nederlaget til Bismarck i 1864 var D.G. Monrad (1811-87). Han var også teolog og havde været biskop i Nykøbing F. Hans livsskæbne var ikke helt almindelig. Efter teologisk embedseksamen fik han tillige magisterkonferens i østerlandske sprog og blev endog dr.phil. indenfor samme emne få år senere. Fra 1840'ernes begyndelse var han aktiv deltager i det politiske liv med ståsted hos de "revolutionære", de nationalliberale. Han blev bl.a. redaktør af partiets blad, "Fædrelandet". I midten af årtiet blev han præst i Vester Ulslev og i 1849 biskop over Lolland-Falster. Samme år var han en af de "grundlovgivende fædre". Efter en heftig kamp med den konservative helstatsmand A. S. Ørsted blev han afskediget som biskop i 1854. I de følgende år var han evige rival af C. C. Hall.

Monrad gjorde herefter karrierer i det danske kulturministerium. Efter nogle år som minister i samme kom hans skæbnetime i december 1863, hvor Frederik 7. var død og Hall opgav at fortsætte som regeringschef. Da trådte Monrad til og blev statsminister (eller som det hed konseilspræsident). Det blev derfor hans umulige opgave at føre krige mod overmagten fra syd. Hans på en gang storslåede, men vanvittige plan var at kæmpe til det sidste i håb om at dette selvmord ville påvirke stormagterne til at erstatte os vort tab. Monrad faldt dog som regeringschef forinden og måtte se passivt på, at landet accepterede den ydmygende fred. I skuffelse over nederlaget og med den tro, at han ikke kunne skabe sig og sin familie en fremtid her i landet, valgte Monrad at emigrere til New Zealand, hvortil han ankom i 1865 med hustru, børn, fortepiano og et større flyttelæs.

Forinden afrejsen havde han dog solgt en del af sin malerisamling. Denne side af Monrads virke var ikke ubetydelig. Han og fru Emelie havde gennem årene samlet sig en fin bestand af den danske kunstners malerier og tegninger. Oveni kom en glødende interesse for ældre europæisk grafik. Sidstnævnte var en del af bagagen ved afrejsen til New Zealand. I 1869 besluttede Monrad sig for at vende hjem til fædrelandet. Ved afrejsen skænkede han sine kobberstik til museet i Wellington, og her der de forblevet.

Tilbage i Danmark blev Monrad i 1871 på ny biskop i Nykøbing F., og her døde han mæt af dage 1887.

Med familiens malerier, så vidt som at de har kunnet opspores. Udstillingen tegnede ikke alene billedet af en levende samler med blik for guldaldertidens bedste kunst og ældre europæisk grafik, men giver tillige indblik i ægteparrets skiftende hjem med eksempler på udsmykninger og møbler. Resultatet var en bredt anlagt udstilling af kulturhistorisk værdi med skildring af et miljø, der ikke ligger langt fra det, som stifteren af Nivaagaards Malerisamling, godsejer Johannes Hage (1842-1923) var udgået af.

Udstillingen blev tidligere vist i Vejle.